

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/76/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7216212867
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7216212867.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárčikovej v právnej veci manželov Bc. T. K.E. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v E. na ul. E. č. XXXX/X v E. -K. E. právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou NIŽNÍK & Partners s.r.o. so sídlom v Košiciach na ul. Žižkovej č. 4E v mene ktorej koná ako konateľ JUDr. Roman Nižník a S. K. nar. X.X.XXXX bývajúceho v E. na ul. E. č. XXXX/X v E. - K. E. t.č. v E. na H. R. č. XX zastúpeného JUDr. Martinom Kožiakom advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ul. Murgašovej č. 3 v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletej E. K. nar. XX.X.XXXX v konaní zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, o odvolaní manželov proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 8.6.2018 č.k. 23P 181/2016-197 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutých výrokoch o určení výživného a úprave styku na čas po rozvode.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozviedol manželstvo účastníkov konania Bc. T. K., rod. C., nar. XX.XX.XXXX a S. K., nar. XX.XX.XXXX, uzatvorené dňa 03.03.2012, miesto uzavretia manželstva Košice - Sídliisko KVP, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Košice - Západ, vo zväzku 24, ročník 2012, na strane 34, pod poradovým číslom 18. Maloletú E. K.E., nar. XX.XX.XXXX zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti manželky. Rozhodol, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Manžel je povinný prispievať na výživu mal. E. sumou vo výške 150 € mesačne, ktorú je povinný poukazovať k rukám manželky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred odo dňa právoplatnosti rozsudku súdu vo výroku o rozvode manželstva opakovane do budúcnosti. Manžel je oprávnený stykať sa s mal. E. každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v stredu od 16:00 hod. do 18:00 hod. a každý párný týždeň v kalendárnom roku nepretržite od piatka 16:00 hod. do nedele do 18:00 hod. s tým, že je oprávnený v určenom čase v mieste bydliska manželky maloletú od nej prevziať, alternatívne v škole, ktorú maloletá navštevuje a povinný maloletú v určenom čase manželke v mieste jej bydliska aj odovzdať. Manželka je povinná maloletú na styk s manželom riadne pripraviť a v uvedenom čase mal. E. v mieste svojho bydliska manželovi odovzdať a od neho ju aj prevziať. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie manžel podľa § 365 ods. 1 písm.f/, h/ CSP. Navrhol odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť tak, že zaviazhe ho povinnosťou prispievať na výživu mal. E. 120 € mesačne a navrhol upraviť styk s mal. E. každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v stredu od 16.00 hod. do 18.00 hod., každý párný týždeň v kalendárnom roku nepretržite od piatka 16.00 hod. do nedele 18.00 hod., počas letných prázdnin v párnom roku od 1.7. do 15.7., od 1.8. do 15.8., v nepárnom roku od 16.7. do 31.7. a od 16.8. do 31.8., počas zimných prázdnin v nepárnom roku od 30.12. od 9.00 hod. do 7.1. nasledujúceho roka

do 18.00 hod. a v párnom roku od 23.12. od 9.00 hod. do 30.12. do 18.00 hod., počas veľkonočných prázdnin v párnom roku v čase od štvrtka 16.00 hod. do Veľkonočného pondelka 16.00 hod., počas jarných prázdnin v párnom roku v čase počnúc sobotou pred prázdninami od 9.00 hod. do nedele po prázdninách 16.00 hod., počas jesenných prázdnin v nepárnom roku v čase počnúc prvým dňom prázdnin od 9.00 hod. do posledného dňa jesenných prázdnin do 16.00 hod. s tým, že otec maloletú prevezme v mieste bydliska matky, alternatívne v škole, ktorú maloletá navštevuje a maloletú v určenom čase matke odovzdá v mieste jej bydliska, alternatívne navrhuje rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a vyslovuje nesúhlas s výživným v sume 150 € mesačne, pretože táto suma prevyšuje odôvodnené potreby mal. E., ako aj jeho možnosti, schopnosti a majetkové pomery. Nestotožňuje sa s odôvodnením súdu prvej inštancie o nákladoch na lyžiarsky výcvik, ktorý má maloletej hradiť v plnom rozsahu matka. Matka sama uviedla, že tieto náklady uhrádzajú jej rodičia, t.j. starí rodičia maloletej. Pokiaľ starí rodičia dobrovoľne platia náklady maloletej v lyžiarskom oddiele, ktoré sú svojou výškou nadštandardné v porovnaní s výškou príjmov obidvoch rodičov, nemožno podľa jeho názoru tieto prenášať na jeho osobu, nakoľko to jeho možnosti, schopnosti a majetkové pomery neumožňujú. Nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie. Vyslovil nesúhlas s tým, aby súd prihliadal na jeho údajné objektívne možnosti získania príjmu z činnosti fitness trénera. Uviedol, že nemá žiadne trénerské alebo obdobné oprávnenie na výkon takejto činnosti a ani v minulosti takúto činnosť nikdy odplatne nevykonával. Len občas niektorým známym či priateľom bezodplatne pomohol pri stanovení tréningového plánu a zabezpečení kúpy výživových suplementov za zľavovú cenu. Vyslovil názor, že dostatočne vysvetlil aj skutočnosti, že tieto pomocné činnosti mohol v minulosti obstarávať len preto, že pracoval ako nočný strážnik a v priebehu dňa mal na to dostatočný časový priestor. Od mesiaca október 2016 má denný pracovný čas od 7.00 hod. do 15.30 hod.. Skutočnosť, že ide cca štyrikrát týždenne osobne zacvičiť do posilňovne nijako nezakladá jeho potencionálny príjem z činnosti fitness trénera, a preto ani nie je možné na to prihliadať. Poukázal na to, že vykonáva fyzicky náročnú prácu, návštevu posilňovne majú zamestnanci ako zamestnanecký benefit od zamestnávateľa. Uviedol, že súd prvej inštancie upravil styk s maloletou počas víkendov, neupravil však styk počas prázdnin a sviatkov, preto navrhuje upraviť styk v ním požadovanom rozsahu, lebo len tak bude zabezpečené a garantované právo dieťaťa na rovnocenný čas a rovnocenný styk s oboma rodičmi. Znalkyňa v konaní doporučila upraviť styk otca cez všetky sviatky, prázdniny na polovicu tak u matky a otca.

3. Manželka podaným odvolaním v zákonom stanovenej lehote napadla IV. a V. výrok rozsudku súdu prvej inštancie a navrhla zmeniť napadnuté výroky tak, že zaviazá manžela prispievať na výživu mal. E. 200 € mesačne a V. výrok rozsudku navrhuje zmeniť tak, že manžel bude oprávnený stykať sa s mal. E. každý druhý týždeň v nedeľu od 16.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti matky. Miesto stretnutia si rodičia vopred dohodnú. Konštatovala, že z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške výživného nepovažoval preukázania zárobkových či majetkových pomerov manžela za rozhodujúce. Rozhodnutie o výživnom na základe princípu potenciality príjmov otca maloletej považuje za správne. No z rozhodnutia však nevyplýva, z akej výšky príjmu manžela súd pri určení výšky mesačného výživného pre maloletú vychádzal. Z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva ani spôsob stanovenia výšky mesačného príjmu otca. Z rozsudku nie je zrejmé, či pre rozhodnutie súdu prvej inštancie bol rozhodný príjem manžela stanovený vo výške priemerného mesačného príjmu vykázaného Štatistickým úradom SR alebo iný údaj. Ak by súd bral do úvahy či už priemerný zárobok zamestnanca v národnom hospodárstve za rok 2018, výška súdom určeného výživného nezodpovedá výške fiktívneho príjmu manžela. Výživné v sume 150 € mesačne by neumožnilo zabezpečiť rovnaký životný štandard mal. E. ako má jej otec, nakoľko medzi fikciou príjmu a výškou priznaného výživného je značný nepomer. Výživné v sume 150 € mesačne nepokrýva ani najzákladnejšie preukázateľné výdavky mal. E., čo podľa jej názoru zakladá nesprávne rozhodnutie súdu prvej inštancie. Poukázala na to, že nesprávne súd zahrnul medzi oprávnené výdavky manžela výdavky na splátku hypotekárneho úveru 205 €, keďže z rozhodovacej praxe súdov plnenie vyživovacej povinnosti má prednosť pred platením hypotekárneho úveru (citovala rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp.zn. 8CoP 89/2014). Uvedený výdavok nie je možné v budúcnosti nijako vynútiť, bude hrazený už len krátku dobu, nakoľko dôjde k vyporiadaniu majetkových pomerov rodičov maloletej a uvedený výdavok manžela nebude aktuálny, no naďalej bude zohľadnený vo výške jeho vyživovacej povinnosti voči mal. E., čím dôjde k neobjektívnemu zníženiu reálnej výšky mesačného výživného. Dôvody, ktoré súd zohľadnil pri úprave styku neboli posudzované komplexne, keď ani len okrajovo súd nepodriadil posúdeniu a hodnoteniu všetky vykonané dôkazy vo vzťahu k mal. E.. Navrhovala upraviť styk za jej prítomnosti a svoj návrh riadne odôvodnila a preukázala. Súd s jej návrhom a dôvodmi sa zákonným spôsobom nevyporiadal, jej dôvody neposúdil vo vzťahu k zdravému vývoju maloletej. V odôvodnení rozsudku sú uvedené základné tézy znaleckého posudku č. 43/2017

znalkyne PhDr. N. R. PhD., kde je okrem iného konštatované síce nesprávnou citáciou posudku, že otec sa počas celého stretnutia s dcérou snažil naviazať kontakt, a to na báze aktivity, verbálnej komunikácie, dotyku či spomienok na čas, keď boli spolu niekde, napríklad v Štóse alebo u babky. Komunikáciu s dieťaťom sa mu ani im spoločne nepodarilo naviazať, pretože dieťa sedelo na matke, držalo sa jej a v prípade, že požadovali oddelenie od matky, či odchod matky z miestnosti, dieťa reagovalo fyzickým atakom na matku, pritlačilo sa na ňu, nepustilo ju preč, miestami bolo až na pokraji plaču. Otec sám vyhladal dcéru v škole, no mal. E. začala plakať, skrývala sa za vychovávateľku, odmietla ísť k otcovi a otec následne na výzvu vychovávateľky opustil triedu bez toho, aby sa s dcérou skontaktoval. Z uvedeného je zrejmé, že otcovi sa kontakt s dcérou nepodarilo naviazať bez jej prítomnosti. Na priebeh tejto situácie matka nemala žiaden vplyv a aj napriek tomu sa stretnutie otca s mal. E. neuskutočnilo. Kontakt otca s dcérou sa nepodarilo naviazať ani odborníčke - súdnej znalkyni a nepodarilo sa ho naviazať ani samotnému otcovi za účasti vychovávateľky. Preto nechápe odôvodnenie rozsudku a názor súdu, že ona nie je kompetentnou osobou k tomu, aby vykonávala dohľad nad stykom s otcom. Podľa vyjadrenia triednej učiteľky maloletá v poslednom období je v škole nesústredená, plače, vykrikuje, vynucuje si pozornosť aj počas vyučovacích hodín, odmieta vykonávať príkazy učiteľov, odmieta opustiť triedu a podobne. Okrem týchto prejavov v škole sú prítomné stresové prejavy aj doma, keď maloletá odmieta ísť ráno do školy, sťažuje sa na bolesť bruška pri zaspávaní a v noci si vyžaduje prítomnosť matky aj uistenie, že ju nikdy neopustí, že ju má rada a podobne. Uvedené správanie podľa jej názoru je následkom stupňujúceho sa stresu u maloletej, ktorá sa bráni byť sama v prítomnosti otca bez matky. Uviedla, že maloletá bola svedkom ataku otca na matku 12.2.2017 a je nesporné, že otec bol pre spáchanie tohto skutku obžalovaný z prečinu výtržníctva a ublíženia na zdraví. Skutočnosť, že maloletá sa otca bojí, je fakt, ktorý matka nevyvolala, nespôsobilá a na tomto negatívnom zážitku nemala žiaden podiel. Maloletá prežíva situáciu, keď sa zľakla a nadobudla obavu, že ju otec matke nevráti. Uviedla, že nemá najmenší záujem na odlúčení otca od dcéry, ale má dôvodné obavy o jej psychický vývoj v situáciách, ktoré môžu nastať v budúcnosti a pred ktorými má aj povinnosť ju chrániť. Navrhla z uvedeného dôvodu styk s otcom obnoviť v prvej etape za jej prítomnosti tak, aby maloletá nadobudla istotu za prítomnosti oboch rodičov bez akýchkoľvek negatívnych zážitkov a aj jej neprežitých predstáv. Súd túto fázu preskočil a pristúpil hneď k druhej fáze, keď núti dcéru ku styku s otcom aj proti jej vôli, čo môže mať na jej vývoj nepriaznivý dopad a ako aj na celkový vzťah s otcom aj fatálny následok. Má snahu obnoviť styk dcéry s otcom, ale za plného rešpektovania záujmov dcéry, keď záujem dieťaťa má byť nad záujmami rodičov a títo majú povinnosť konať v jej záujme, brať do úvahy jej potreby, istotu, spokojnosť, bezpečie a podobne. Aktuálny postoj maloletej voči otcovi nie je pozitívny, obnovenie styku s otcom by nemalo nastať ako následok zjavného experimentu s negatívnymi následkami na psychiku maloletej. Z uvedeného dôvodu navrhuje, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že styk upraví za jej prítomnosti.

4. Manžel vo vyjadrení k odvolaniu manželky poukázal na to, že v celom rozsahu zotrváva na ním podanom odvolaní. Odvolanie matky je nutné kvalifikovať ako nedôvodné vo všetkých matkou uvádzaných odvolacích dôvodoch. Obsahom odvolania matky je len opätovné poukazovanie na skutočnosti, s ktorými sa súd prvej inštancie vysporiadal. K otázke výšky vyživovacej povinnosti sa podrobne vyjadril v odvolaní a odvolanie matky proti výroku o úprave styku je nedôvodné a odporujúce oprávneným záujmom dieťaťa. Poukázal na to, že matka sa dlhodobo snaží brániť mu v styku s dcérou, a to napriek existencii relevantného znaleckého posudku, ktorý jednoznačne potvrdil a ešte zvýraznil potrebu rozsiahlej úpravy styku s maloletou. Podčiarkol dôležitosť úlohy otca v živote dieťaťa, potrebu rozsiahlej úpravy styku potvrdila znalkyňa aj priamo osobne na pojednávaní, a to nielen v stredu a cez víkendy, ale aj cez všetky sviatky a prázdniny. Poukázal na to, že mal. E. pred kolíznym opatrovníkom výslovne prezentovala vôľu stretávať sa s otcom bez prítomnosti matky, preto navrhuje upraviť styk v ním požadovanom rozsahu, ktorý presne špecifikoval vo svojom odvolaní.

5. Manželka vo vyjadrení k vyjadreniu manžela poukázala na to, že toto neobsahuje žiadne nové tvrdenia, ale poukazuje na obsah svojho odvolania. Zotrváva a tvrdí, že príjem manžela je podstatne vyšší ako tvrdil pred súdom prvej inštancie a jeho zárobokové a majetkové pomery sú podstatne lepšie ako ich prezentoval pred súdom prvej inštancie. Svedčí o tom aj jeho návrh na vypořádanie BSM, kde ohodnotil hodnotu ich bytu na sumu 120.000 € a prehlásil, že si vie zabezpečiť finančné prostriedky pre ich peňažné vyrovnanie. Ak by boli jeho tvrdenia prednesené pred súdom prvej inštancie pravdivé, že jeho príjem nepostačuje ani na pokrytie jeho bežných mesačných výdavkov a svoje výdavky hradí z priebežne čerpaných spotrebných úverov, tak by si nebol vedomý a istý v tom, že si vie zabezpečiť úver na vyplatenie hodnoty bytu, keďže takýto úver by nebol financujúcou bankou schválený a nemal

by finančný priestor v rozpočte na jeho splácanie. Styk maloletej s manželom navrhuje upraviť v súlade s jej odvolacím návrhom. K vyjadreniu pripojila výzvu na uzavretie písomnej dohody o vypořádání BSM zo dňa 28.8.2018.

6. Manžel vo vyjadrení k vyjadreniu manželky konštatoval, že v celom rozsahu trvá na svojich doterajších skutkových tvrdeniach a právnych dôvodoch prezentovaných z jeho strany v priebehu celého konania. Vyjadrenie manželky neobsahuje žiadne nové skutočnosti, ku ktorým by sa už v priebehu konania nevyjadril. Jeho majetkové a zárobokové pomery sú také, ako ich podrobne opísal a preukázal v priebehu konania pred súdom prvej inštancie. Výzva na vypořádanie BSM, ktorú adresoval manželke nijako nesúvisí s predmetným konaním a nepreukazuje akékoľvek iné, lepšie zárobokové, majetkové jeho pomery ako sa to účelovo snaží preukazovať manželka. Jeho výzva v prvom rade hovorí o tom, aby nehnuteľnosť pripadla do výlučného vlastníctva manželky a ďalšie navrhované alternatívy ktoré uviedol, aj pripadnutie nehnuteľnosti do jeho vlastníctva, resp. odpredaj nehnuteľnosti tretej osobe a rozdelenie výťažku medzi bezpodielových spoluvlastníkov. Uviedol, že je samozrejmé, že pri prikázaní nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva jedného z manželov je tento manžel povinný zabezpečiť finančné prostriedky pre vyrovnanie druhého spoluvlastníka. Za týmto účelom existujú hypotekárne a iné úvery poskytované bankovými inštitúciami, ktoré starostlivo prepočítavajú možnosti poskytnutia takýchto úverov. Pokiaľ žiadateľ podmienky banky nesplní, úver mu poskytnutý nebude a je potrebné uvažovať o inom spôsobe vypořádania BSM. V každom prípade je v záujme oboch exmanželov, aby vypořádanie prebehlo čo najrýchlejšie. Prehlásenie o zabezpečení finančných prostriedkov za predpokladu, že by bola ustálená výška prípadného vyrovnania a že by boli splnené podmienky banky nijako nemenia jeho majetkové a zárobokové pomery. Zároveň v súvislosti s návrhom na vypořádanie BSM poukázal aj na jeho stanovisko, kedy v prípade, ak by exmanželka nemala záujem o nehnuteľnosť, navrhol ich odpredaj tretej osobe a aby sa výťažok z predaja použil na úhradu úverov patriacich do BSM v úhrnnej výške takmer 50.000 € a zostatok by sa rozdelil medzi bezpodielových spoluvlastníkov. Záverom opätovne navrhol vyhovieť jeho odvolaciemu návrhu.

7. Manželka prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu doplnila odvolanie podané dňa 10.7.2018 v zmysle § 62 CMP a nové skutočnosti v tom smere, že od právoplatnosti rozsudku na čas do rozvodu sp. zn. 14P 56/2016 zo dňa 29.3.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť 11.12.2018, ktorým bol upravený styk s maloletou, avšak od toho času súdom upravený styk nebol realizovaný ani raz z toho dôvodu, že maloletá, aj keď ju matka podľa výroku rozsudku na styk pripravila, maloletá pri stretnutí s otcom odmietla jeho prítomnosť, nechcela od matky odísť, bola plačlivá a tvrdo odmietala otcovu prítomnosť. Otec nebol schopný s dieťaťom nadviazať kontakt tak, aby maloletú motivoval na odchod s ním. Víkend v čase od 28.12. do 30.12., kedy mal otec tráviť čas podľa rozsudku s maloletou, si otec po dieťa neprišiel a matke nedvíhal ani telefón. Vyslovila názor, že súd nevykonal dokazovanie komplexne, nakoľko úplne nezistil skutočný stav, ale zotrval a skopíroval rozhodnutie sp. zn. 14P 56/2016 zo dňa 29.3.2018 a bližšie sa nezaoberal dôkazmi predloženými v konaní, čím nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci. Odmietanie styku maloletej s otcom je založené na skutočnosti, že otec sa k matke správa urážlivo, hlúpo až vulgárne. Pri odovzdávaní maloletej otec matke vulgárne nadáva aj pred maloletou, čo je dôvodom, prečo maloletá nechce s otcom odísť. Urážlivé a hrubé správanie k matke potvrdzujú aj sms správy, ktoré otec matke posielal a ktoré ako dôkaz predkladajú súdu v kópii. Uvedené správy otec matke posielal dennodenne s urážlivým podtónom, čo nie je možné považovať za normu slušného správania a taktiež ako vhodný vzor pre maloleté dieťa. Otec niekoľkokrát žiadal matku o test otcovstva, čím dáva najavo možnosť, že nie je skutočným otcom dieťaťa. Uvedené absolútne popiera tvrdenie v psychologickom posudku, o ktoré sa otec opiera aj napádané rozhodnutie súdu, a to znalecký posudok č. 43/2017 zo dňa 30.6.2017 podaného PhDr. N. R. PhD. Uviedla, že zo znaleckého posudku vyplýva, že dieťa má k otcovi ambivalentný až negativistický postoj. V komunikácii je plachá a nesmelá, no v jej správaní sú prítomné prvky strachu, akoby sa bála reakcie jedného z rodičov ak povie, že chce to či to. Z interakcie je zjavné, že k otcovi má vytvorené isté citové väzby, no v súčasnosti nemajú k sebe obojstranne interakčné aktivity. Vzťah matky k maloletej je pozitívny, ústretový, reálne akceptujúci jej potreby, ako aj jej emocionálne vnímanie situácie, ktorá nastala v ich rodine. Problémom je to, že maloletá bola svedkom situácie, kedy otec fyzicky matku atakoval a tak matka získala istým spôsobom reálnu šancu na pozíciu tej „dobrej“ v očiach dieťaťa a otec automaticky toho „zlého“. Matke je preto pomerne ľahké ovplyvňovať a posilňovať správanie k otcovi maloletej a vytvárať jej obraz o otcovi na báze skúseností, ktorú prežili pri tom, keď v nedeľu vo februári 2016 odviezol k matke potom, čo bola na styku u neho. Je teda prirodzené, že matka a dcéra v súčasnosti majú pomerne silnú koalíciu proti agresorovi - otcovi. Pritom sa nevyklučuje ani nepopiera bazálna vysoko dominantná emocionálna väzba

matky na dieťa s plným komfortom. Poznámka znalca: Daný prípad podporí eliminovania zla - otca, je ukázkovým modelom prípadom, ako dosiahnuť cieľ, a to, aby otec pristúpil na podmienky matky (podanie návrhu na rozvod, podanie oznámenia (pričom jeho výsledok nijako znalkyňa nespochybňuje - otec je obvinený) a následne na to vyvolanie dojmu o agresorovi a otcovi, ktorý je impulzívny a agresívny a „zlý“, a tak podanie neodkladného opatrenia, ktoré už je podporené množstvom lekárskeho správ aj počiatkom psychologického intervencie maloletej a tým tvorba stigmatizácie dieťaťa do budúcnosti. Tento opis bežného scenára v riešení manželských konfliktov zo súdnoznaleckej praxe vníma u matky znalkyňa ako negatívum vo vzťahu k riešeniu situácie, ako aj vo vzťahu otca k maloletej do budúcnosti. Na základe uvedeného hodnotí znalkyňa postoj maloletej k otcovi len na základe jedného incidentu, ktorého bola maloletá svedkom, ktorý v konečnom dôsledku skončil trestným stíhaním otca. Uvedené závery však nie sú pravdivé, nakoľko ako už bolo uvedené, otec sa naďalej správa k matke hrubo a urážlivo, a to aj pred maloletou, čo u maloletej vzbudzuje pocit straty a nedôvery, a preto nechce s otcom od matky odísť. Teda závery znaleckého posudku považuje za skreslené, nakoľko matka sa v žiadnom ohľade nestavia do pozície tej dobrej, ani nijako otca pred maloletou neočierňuje, za postoj maloletej k otcovi si môže otec len svojim správaním. Znalkyňa ďalej v posudku uviedla, že otec je nadpriemerne intelektovo vybavený, osobnostne stabilný s miernou sociálnou žiaducnosťou a bez tendencie k psychotizmu. Ide o vyváženú osobnostnú štruktúru bez psychopatologických charakteristík, bez zvýšenej črty agresivity v správaní. Javí sa ako nie agresívny typ. Otec rovnako ako matka má dobré dispozičné vybavenie v zmysle osobnostných predpokladov na starostlivosť o maloletú E.. Tento záver znalca absolútne popiera fakt, že otec je trestne stíhaný za ublíženie na zdraví a taktiež bol uznaný vinným za priestupok proti občianskemu spolunažívaniu. Za najdôležitejšie matka považuje fakt, že sama znalkyňa v posudku uviedla, že maloletá je na základe svojho veku a rozumovej vyspelosti schopná samostatne vyjadriť svoj názor, ale v súčasnosti je v tomto rozpoložení chápania problematiky rodinných väzieb a vzťahov, vzťahy v rodine hodnotí „Mamku má rada ale ocka nie, lebo drgol do mamky“. Poznámka znalca: Nevyriešené manželské problémy priamo ovplyvnili myslenie, cítenie dieťaťa, ktoré sa stotožnilo s matkou a na tom základe sa aj správa, emócie smerované k otcovi toho času nezodpovedajú jej reálnym citovým prejavom. Na základe toho je nutné vzájomný vzťah otec - dcéra rekonštruovať, v pozitívnom smere stimulovať, a to tak, že sa otcovi ich vzájomný kontakt, ich samostatne realizovaná interakcia aj ich opätovné nadviazanie kontaktu ako aj predtým. Citovala § 38 CMP a uviedla, že matka v žiadnom ohľade nebráni otcovi styku s maloletou, avšak nechce dieťa vystavovať nadmernému stresu. Vyslovila názor, že vzťah otca s dcérou je potrebné reparovať, ale styk, ktorý určil súd, je neprimeraný práve fáze reparácie vzťahu otca s maloletou a je určený nad rámec a dieťa v strese, ktorý prežíva z odlúčenia matkou, by jej mohol spôsobiť vážne defekty. Uvedené sa začína prejavovať už v súčasnosti, keď maloletá vie, že otec si má pre ňu prísť, začína si vymýšľať boľenie brucha, dokonca to dospelo do štádia, že maloletá mala deň, kedy si otec mal pre ňu prísť, mala teplotu a na druhý deň, keď ju matka nechala doma, jej už nič nebolo. Je teda zjavné, že sa jedná o psychosomatické prejavy maloletej, ktorá sa v situácii, keď sa blíži styk s otcom, cíti nekomfortne. Uvedené potvrdzuje fakt, že sa blíži víkend s otcom, maloletá ochorela a matka s ňou musela vyhľadať lekársku pomoc. Ako dôkaz pripojila lekársku správu zo dňa 6.2.2019. Čo sa týka incidentu, ktorý sa odohral s maloletou v škole, znalkyňa uviedla, že v zmysle klinickej praxe je možné konštatovať, že došlo k zhoršeniu správania sa dieťaťa, ide však o jednorazové zlyhanie, o klinický jednorazový atak na strane maloletého dieťaťa a nie je možné do budúcnosti stanoviť, či to bude takto pretrvávajúť alebo nie. V prípade, ak by to pretrvávalo, je potrebné to riešiť. Vzhľadom k tomu matka požiadala školu o vyjadrenie, ktoré predkladá ako dôkaz v odvolacom konaní zo dňa 10.7.2018, z ktorého jednoznačne vyplýva, že správanie maloletej v škole sa zhoršilo rapídne, pretrváva stále, čiže v žiadnom prípade nebolo možné hovoriť o jednorazovom zlyhaní dieťaťa a vzhľadom na závery znalkyne je preto potrebné to urgentne riešiť, aby stav maloletej neprerástol do dlhodobej frustrácie maloletej. Uviedla, že rešpektuje plne právo maloletej E. na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s oboma rodičmi, avšak vzťah otca s maloletou je potrebné opätovne budovať, budovať ho na dôvere, ktorú si otec s maloletou musí od základov vybudovať, aby maloletá mala pocit, že matka je na blízku, že jej je oporou. Musí mať pocit bezpečia, ktorý jej prinavráti len to, že bude mať istotu, že si matka po ňu príde a otec ju matke vrátiť. Nie je možné reparovať vzťah otca a dcéry tým, že maloletá bude nútená tráviť čas s otcom, a preto je potrebné upraviť styk tak, aby v najväčšom rozsahu rešpektoval potreby dieťaťa a nie subjektívne predstavy otca ako rodiča. Matka v podanom doplnení odvolania len poukazuje na fakt, že v prípade, ak by súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 8.6.2018, určil by v podstate rozsah a formu stretávania tak, ako už má v súčasnosti prebiehať na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku sp. zn. 14P 56/2016. Je potrebné poukázať na to, že je preukázané, že tento styk nefunguje a negatívne vplyva na maloletú, o čom svedčí fakt, že matka navštevuje s maloletou psychologickú poradňu a správy od psychologičky predloží súdu hneď, ako ich

bude mať k dispozícii. Vzhľadom na uvedené skutočnosti matka sa stotožňuje s už podaným odvolaním, ktoré dopĺňa na základe okolností, ktoré sa po vyhlásení rozsudku udiali a žiada, aby súd doplnil sám dokazovanie pre zistenie skutočnej veci a po vykonanom dokazovaní aby napadnutý štvrtý a piaty výrok rozsudku zmenil tak, že zaviazje otca prispievať na výživu maloletej 200 Eur mesačne a upraví styk otca s maloletou E. každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v stredu od 16:00 hod. do 18:00 hod., každý párný týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 10:00 do 16:00 hod. v nedeľu od 10:00 hod. do 16:00 hod. s tým, že otec je oprávnený v určitom čase v mieste bydliska matky maloletú od matky prevziať, alternatívne v škole, ktorú maloletá navštevuje a povinný maloletú v určenom čase v mieste bydliska maloletého dieťaťa aj odovzdať.

8. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu manželov nevyjadril.

9. Odvolací súd konštatuje, že výroky rozsudku súdu prvej inštancie o rozvode manželstva, úprave výchovy, zastupovania a spravovania majetku maloletej odvolaním napadnuté neboli, nadobudli právoplatnosť, preto neboli predmetom preskúmania odvolacieho súdu (§ 367 ods. 2 CSP).

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65, § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, správne a zákonne vo veci rozhodol, pričom v odôvodnení sa vysporiadal s podstatnými okolnosťami prejednávaného prípadu a s jeho závermi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje.

13. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súd prvej inštancie odvolací súd dodáva, že pri rozhodovaní o rozsahu výživného je potrebné v súlade so zákonnými ustanoveniami citovanými v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie vychádzať z toho, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, obuv, nájomné za byt a tiež potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov a potrieb, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, ako aj potreby súvisiace so zdravotným stavom, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov a pokiaľ životná situácia rodičov umožňuje vyšší životný štandard, možno očakávať, že rovnaký štandard umožnia svojmu dieťaťu, a to formou výživného, čo je v súlade s požiadavkou, že rodičia ktorého nežijú spolu, má mať takú životnú úroveň, ako keby spolužitie rodičov existovalo. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej kultúrnej, záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie dieťaťa, to znamená, že pokiaľ prezentované výdavky na výživu dieťaťa nevybočujú z rámca potrieb iných detí v tomto veku, je možné považovať ich za všeobecne známu skutočnosť a nie je potrebné ich osobitne dokazovať. Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah je potrebné zdôrazniť, že výživné nie je možné určovať mechanickým výpočtom. Na strane povinných osôb, rodičov dieťaťa, súd zisťuje ich reálne príjmy, celkové majetkové pomery, nevyhnutné životné náklady a prihliada na ich ďalšie zákonné vyživovacie povinnosti s tým, že nie je smerodajné, či výživné pre ďalšie oprávnené osoby, ktorým sú rodičia povinní zabezpečovať výživu bolo určené súdom a v akom rozsahu. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil nevyhnutné potreby maloletej E. ako stravovanie, hygienu, ošatenie, potreby súvisiace s návštevou základnej školy. Matka osobnú starostlivosť o maloletú zabezpečuje dobrovoľne a spontánne a otec, ktorý si vyživovaciu povinnosť plní pravidelne. Náklady,

ktoré prezentovala matka, nevybočujú z rámca primeraných výdavkov na domácnosť ako aj výdavky prezentované otcom. Vykonaným dokazovaním boli preukázané príjmové a majetkové pomery rodičov a odvolací súd dospel k záveru, že výživné určené v rozsahu určenom súdom prvej inštancie zohľadňuje odôvodnené potreby maloletého dieťaťa ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov s tým, že matka zabezpečuje dieťaťu výlučnú osobnú starostlivosť primeranú jej veku, ktorou sa čiastočne kompenzuje jej vyživovacia povinnosť. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie posúdil pomery účastníkov v čase dorozvodovej úpravy výživného so súčasnými pomermi a mal preukázané, že za krátke časové obdobie od predchádzajúcej úpravy výživného vykonanej rozsudkom Okresného súdu Košice II zo dňa 23.3.2018 č.k. 14P 56/2016-392 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Košice II zo dňa 29.3.2018 č.k. 14P 56/2016-416 nedošlo k podstatnej a kvalifikovanej zmene pomerov na strane účastníkov. Podľa názoru odvolacieho súdu určené výživné zodpovedá zákonným kritériám určovania výživného a je vzhľadom na citované ustanovenia v odôvodnení napadnutého rozsudku a z nich vyplývajúce zásady primerané a korešpondujúce skutkovému stavu zisteného súdom prvej inštancie.

14. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie aj v napadnutom výroku o úprave styku otca s maloletým dieťaťom na čas po rozvode a dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine s tým, že v odôvodnení sa vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami týkajúcimi sa predmetu konania a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd dodáva, že právo styku rodiča s dieťaťom je novým právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do osobnej starostlivosti. Rodičovské práva a povinnosti druhého rodiča (ktorému dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti) zostávajú v nezmenenom rozsahu zachované. Priestor na realizáciu týchto rodičovských práv a povinností a na výchovné pôsobenie na dieťa má rodič práve v čase styku s dieťaťom. Právo styku rodiča s dieťaťom korešponduje právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, ako aj právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných vzťahov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov podľa čl. 7 a 8 Dohovoru o právach dieťaťa. Pri úprave styku je zásadne potrebné vychádzať z toho, že rodič má právo na to, aby s dieťaťom strávil polovicu jeho voľného času, to znamená počas pracovných dní, školského roka, ako aj počas víkendov, sviatkov a prázdnin. Úprava stretávania pod tento rozsah je obmedzením styku, ku ktorému je možné pristúpiť len za podmienok daných v ustanovení § 25 ods. 3 Zákona o rodine. Výnimkou zo všetkých pravidiel o povinnosti dbať na pravidelný kontakt rodiča s dieťaťom je prípad, kedy záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasne stretávanie s jedným z rodičov obmedzené alebo úplne zakázané. Ide o výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa. Tieto musia byť natoľko závažné, že ochrana záujmu dieťaťa vyvolala potrebu obmedziť prirodzený kontakt. Jediným kritériom pre vyslovenie obmedzenia alebo zákazu styku je teda aktuálna nevyhnutnosť takéhoto opatrenia a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva. Obmedzenie styku znamená, že súd autoritatívnym rozhodnutím buď obmedzí rodičovi jeho stretávanie s dieťaťom pod hranicu štandardnej úpravy alebo obmedzí stretávanie iným spôsobom, napríklad obmedzením na konkrétne miesto alebo obmedzením spočívajúcim v prítomnosti tretej osoby pri stretávaní. Zákon o rodine priorizuje dohodu rodičov o úprave styku, len v prípade, ak rodičia nie sú schopní dohodnúť sa na úprave styku, upraví styk autoritatívne súd, pričom prihliada predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ktorým je jeho zdravý psychický a fyzický vývoj, zohľadňuje vek dieťaťa a jeho zdravotný stav, prípadne školskú dochádzku, mimoškolskú činnosť, vzdialenosť bydlísk rodičov, pracovné zaťaženie rodičov a podobne tak, aby aj z týchto aspektov bol určený styk úspešne realizovateľný. Pre akékoľvek rozhodnutie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností je podstatným posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú, ale o právne posúdenie veci, pričom záujem dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich výchovného pôsobenia, teda s ich predstavou o výkone rodičovských práv a povinností. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že vzťah dieťaťa a rodiča je prirodzeným biologickým vzťahom a každé dieťa potrebuje pre zdravý vývoj pocit spolupatričnosti nielen so svojou matkou, ale aj so svojím otcom, pretože ich vzájomné pozitívne pôsobenie v rámci výchovného procesu dáva záruku riadneho vývoja dieťaťa. Výchovné pôsobenie len zo strany jedného rodiča má spravidla za následok nedostatky správania a myslenia dieťaťa. Úlohou rodiča, ktorý maloleté dieťa vychováva je okrem iného, aby so zreteľom na záujem dieťaťa na prospešnom styku s druhým rodičom vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s dieťaťom, a to hlavne vedením dieťaťa k tomu, aby malo pozitívny vzťah k tomuto rodičovi. V prípade, ak rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, nevytvára priaznivé podmienky pre realizáciu styku dieťaťa s druhým rodičom, možno mať vážne pochybnosti o

výchovnej spôsobilosti takéhoto rodiča. V tomto prejednávanom prípade súd prvej inštancie dostatočne zohľadnil existujúce pomery rodičov, ako aj vek dieťaťa a rešpektujúc najlepší záujem dieťaťa upravil styk otca s maloletým dieťaťom zatiaľ v obmedzenom rozsahu, keďže neupravoval styk dieťaťa s otcom aj počas prázdnin a sviatkov, čo by bolo v tomto prípade predčasné. V tomto smere odvolací súd zdôrazňuje, že matka v odvolaní neuviedla žiadne relevantné dôvody, pre ktoré by nebolo vhodné realizovať styk dieťaťa s otcom, pričom jej subjektívne úvahy o nevhodnosti styku bez jej prítomnosti nie sú podporené žiadnymi argumentmi a dôkazmi, ktoré by sponchybňovali správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že je všeobecne známou skutočnosťou, že práve vo veku od troch rokov dieťaťa (pričom mal. E. je žiačkou základnej školy) už dieťa nie je fyzicky závislé od matky a práve v uvedenom období sa vytvárajú ďalšie sociálne väzby dieťaťa k blízkym osobám, ako aj okoliu, preto je nevyhnutné dieťa začleňovať nielen do kolektívu, ale umožňovať mu aj rozvoj citových väzieb vo vzťahu k druhému rodičovi, ktorý nezabezpečuje osobnú starostlivosť o dieťa, ako aj jeho širšiemu okoliu. Odvolací súd poznamenáva, že rodičia boli už dňa 20.6.2016 v rámci psychologického vyšetrenia Mgr. E. X. informovaní, že pre mal. E.H. nie je vhodné, ak je konfrontované s informáciami, ktoré sa týkajú vzťahov medzi dospelými a ak bude dieťa týmto smerom preťažované a nebude akceptovaná jeho potreba mať rád obidvoch rodičov, môže u neho postupne dôjsť k zmenám v správaní. Matka bola usmernená ako podporovať vzťah dcéry s otcom, preto v tomto smere prítomnosť matky počas styku je kontraproduktívna vzhľadom na jej odvolacie námietky o nevhodnom správaní sa otca voči nej. Nakoľko súd prvej inštancie správne určil výživné, správne upravil aj styk na čas po rozvoze, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa stotožnil s jeho odôvodnením.

15. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 57 CMP, pretože návrh na ich priznanie nebol predložený.

16. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 3 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).